

Πρόλογος

Ας προσφέρουμε τον κόσμο στα παιδιά...

σαν ένα τεράστιο μήλο...σαν ένα καρβέλι
ζεστό ψωμί...Τα παιδιά θα πάρουν τον κόσμο
από τα χέρια μας, και θα τον φυτέψουν με δέντρα
Αιώνια.....

NAZIM XIKMET

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αποτελεί μέρος των καινοτόμων προγραμμάτων που προαιρετικά υλοποιούνται στο σχολείο εδώ και 15 περίπου χρόνια. Έχει καθιερωθεί πλέον σαν σχολικός θεσμός στη συνείδηση των εκπαιδευτικών αλλά και των μαθητών και των γονέων. Είναι πρωτοπόρα εκπαιδευτική διαδικασία με σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους όπως τα Σχέδια Εργασίας (projects), με δημιουργικές δραστηριότητες, που προσφέρουν δράση, ευαισθησία, συνεργασία και ζωντάνια στη ζωή του σχολείου. Οι μαθητές συμμετέχουν με φανερή διάθεση και ενδιαφέρον, ξεδιπλώνουν τα ταλέντα τους και γνωρίζουν το τοπικό φυσικό περιβάλλον, ειδικούς, τοπικούς φορείς, εθελοντές και οργανώσεις, και μέσα από την έρευνα και τη δράση ευαισθητοποιούνται και διαμορφώνουν προσωπικότητα και θετική συμπεριφορά, καθώς και αλλαγή στάσης προς το θετικότερο για το περιβάλλον. Οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν ακόμη και από τον προσωπικό τους χρόνο για να υλοποιήσουν τα προγράμματα Περιβαλλοντικής και πολλές φορές δίνουν κι από τη τσέπη τους. Κατά γενική ομολογία είναι πολύ εργατικοί και ευαίσθητοι με τα κοινά, με παιδοκεντρική και δημοκρατική άποψη για τα εκπαιδευτικά πράγματα.

Η δουλειά μου, που περιγράφω σε όλο το βιβλίο, αφορά τα περιβαλλοντικά προγράμματα που υλοποίησα από το 1993 έως το 2001, στα Πειραματικά Νηπιαγωγεία Α.Π.Θ, στο 7^ο Νηπιαγωγείο Νεάπολης, και το 4^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης (τμήμα Ένταξης). Επίσης αφορά εισηγήσεις μου σε σεμινάρια, θεατρικά και παιδαγωγικά παιχνίδια, αλλά και ιδέες και Σχέδια Εργασίας, που θα είναι χαρά μου να βοηθήσουν έστω και λίγο τη νηπιαγωγό και το δάσκαλο, στην εθελοντική συμμετοχή του σε σχολικά περιβαλλοντικά προγράμματα.

Ας ευχηθούμε όλοι, να πάψουν τα μικρά παιδιά να είναι τα αθώα θύματα της αυτοκαταστροφικής μανίας των ανθρώπων προς τη φύση. Ο εκπαιδευτικός στην τάξη του να εμφυσήσει με το παράδειγμά του και να περάσει μηνύματα και γνώση στους μαθητές του όπως: να αγαπά και να προστατεύει το φυσικό του περιβάλλον, να το φροντίζει καθημερινά, να το σέβεται, να αντιστέκεται σε κάθε πιθανή καταστροφή του και να βρίσκει τρόπους και θετικές λύσεις αντιμετώπισης.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΟΡΙΣΜΟΣ- ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Σύντομη αναφορά στην Ιστορική εξέλιξη του Θεσμού και στο ισχύον Νομικό Πλαίσιο)	10
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ	15
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ INTERNET	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ Π.Ε. ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	18
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (Σχεδιασμός, Μεθοδολογία, Στάδια υλοποίησης, Αξιολόγηση)	20
ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	25
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (PROJECTS)	32
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΗΠΙΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Δραστηριότητες Π.Ε. που προτείνονται για το Νηπιαγωγείο-Δημοτικό)	
1. Ανακύκλωση χαρτιού	38
2. Το δάσος	49
3. Σώστε το περιβάλλον	54
4. Πολιτισμός και Ειρήνη	64
5. Τα σκουπίδια	79
6. Τα έντομα	82
7. Τα πουλιά	84

8. Τα ΜΜΕ στη ζωή μας	86
9. Το νερό, το νερό που κυλά καθαρό	91
10. Το ψωμί	96
11. Ελληνικά παραδοσιακά παιχνίδια	98
12. Το αυτοκίνητο	105
13. Η γειτονιά μου	107
14. Οι φίλοι μας τα ζώα	109
15. Το κυνήγι	111
5 ΙΟΥΝΙΟΥ: Παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος	113
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	116
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	118